

Vrhunski vrhniški športnik Primož Suša – jadralni padalec (paragliding)

Vrhunski vrhniški športnik Primož Suša – jadralni padalec (paragliding)

Slovenija in Francija v samem svetovnem vrhu.

Je svetovni rekorder (8–krat) in neštetokrat državni prvak.

Kljub vsemu je ostal preprost in skromen fant.

Ko danes berem o vseh teh njegovih uspehih, je kar težko pisati umirjeno. Primož je doma s Stare Vrhnike, danes pa živi na Vrhniki in šteje 44 let.

Že kot otrok v vrtcu si je želel postati pilot. Že takrat si je želel leteti nad oblaki, a ni vedel, kako mu bo to uspelo. Kasneje je v osnovni šoli rad obiskoval krožek, kjer so delali modele jadralnih letal. A njegova želja je bila doseči kaj več in tako ga je kasneje spoznal Andrej Erznožnik – Erzo. Videl je njegovo željo in talent ter ga priporočil Stanislavu Rusu – Slavcu iz Ligojne, ki je bil v tistih časih eden izmed najboljših inštruktorjev letenja pri nas. Skupaj sta se učila. Stane Zalaznik je bil še en pomemben Vrhničan v tem krogu, ki je takrat sploh začel z jadralnim padalstvom. Znano vzletišče pri nas je tudi Ulovka in takrat je Primož prvič videl jadralnega padalca. To je bil Tomaž Zalaznik (Stanetov sin) in takoj je vzljubil ta jadralni šport.

Kasneje je opravil tečaj letenja, ki traja dobro leto. Tam je tudi spoznal, da se jadralno padalstvo deli na več sklopov: točnost pristajanja, akrobacije, cross country, hitrostni preleti, hike and fly (hodi in leti), preleti in speed flying.

Strokovnih izrazov pri jadralnih padalcih je veliko. Vendar pustimo to in se raje osredotočimo na njegove izjemne uspehe. Primož ima danes doma 8 vrst jadralnih padal. Najlažje tehta 2 kg, najtežje pa 40 kg z vso opremo. Za dober let je potrebno lepo vreme, primeren letni čas ter veter. Izkušeni in profesionalni letalci lahko letijo do 5000 metrov visoko v Afriki, 2.900 metrov v Sloveniji in do 4.500 metrov v Alpah. Alpe so Primožu najljubše, saj je teren razgiban in lep v primerjavi s tistim v Afriki. Na vseh teh višinah ne potrebuje dodatnega kisika. Kar pa sega nad 5.000 metrov, kjer redko kdaj letijo, pa je že potreben kisik. Jadralni padalec ima lahko na svoji poti največjo hitrost nekje do 140km/h (v Afriki), pa 40–80 km/h v Braziliji. Vse je odvisno od reliefa pokrajine, vremena, sonca in letnega časa.

Slovenija je v tem oziru res izjemna, saj ima največ svetovnih rekordov na enem mestu, in sicer na Soriški planini.

Primož Suša je v svoji 25-letni karieri osvojil kar 8 svetovnih rekordov in enega evropskega. Bil je neštetokrat državni prvak v XC tekmovanju, 7–krat državni prvak v hitrostnih preletih, 3–krat so bili ekipno zmagovalci svetovnega prvenstva. Enkrat so bili tretji, dvakrat pa drugi, tedaj so Francozi zmagali za las.

Poleg najdaljših preletov v Alpah mu je še danes najljubši prelet v Braziliji, prvič čez magično mejo 500 kilometrov. V Braziliji je bil že več kot 6–krat in dvakrat je letel tudi skupaj z enim od najboljših letalcev na svetu Aaronom Durogatijem, s katerim sta kar dvakrat letela čez 500 km.

Primož je že vrsto let član državne reprezentance skupaj še s tremi člani: Tilnom Ceglarjem, Jurijem Vidicem, Jožetom Molekom. Tilen Ceglar je trenutno 2. na svetovni ranking lestvici v hitrostnih preletih.

Kako se leti take izjemno dolge razdalje?

Primož razloži, da je to podobno sankanju: "Skozi zračno maso se sankamo. Imamo hitrost, ki jo skupaj z višino spreminjamo z razdaljo«.

Primož je danes inštruktor in tandemski pilot, svoje znanje prenaša tudi na druge in jim rad svetuje. Zaposlen je v podjetju Naviter d. o. o. iz Kranja, kjer razvija programsko opremo za načrtovanje in analizo letov ter izdeluje letalske inštrumente. Kot pravi, je za dobro in varno letenje najprej potreben dober načrt, zraven pa sodi tudi dobra računalniška oprema.

Postati dober jadralni padalec traja mnogo let. Izkušnje, čas in treningi prinesejo svoje. Primož ima vse to in ko zaključi en cilj, gleda že naprej.

Njegovi naslednji projekti so: prejadralati 350 kilometrov s povratkom (zdaj je svetovni rekord 300 km) in rad bi se ponovno odpravil v Brazilijo, kjer bi prejadral magično mejo 600 kilometrov.

Verjamem, da mu bo uspelo, saj je do zdaj uresničil še vse svoje cilje. Je skromen, a obenem neprekosljiv v znanju, strokovnosti in po uspehih, ki so svetovnega pomena.

Ponosen je na svojo mami Germano, ki mu vedno stoji ob strani. BRAVO!

O Primožu bomo verjetno slišali še veliko in sprašujem se, bo kdaj spet stal tudi na odru Cankarjevega doma na Vrhniki pri podelitvi priznanj?

Hvala Primožu za obisk. Šele sedaj se zavedam, kakšni vrhunski ljudje živijo okoli nas! Bravo!

Primož Suša je leta 2021 postal Športnik Vrhnike in leta 2022 prejel Bloudkovo plaketo za izjemne športne dosežke!

Jure Žitko

Foto: Aleksander Robe (vrhunski pilot)

Foto: Savo Jassen (vrhunski pilot)

Foto: arhiv Primoža Suše

Foto: Jure Žitko

Objavljeno na FB: 10. aprila 2021

Za objavo na ckv.si pripravili Damjana Sever in Jelena Cvetković, 18. 3. 2024.

Vrhničan Primož Suša

Primož in pokal - ker je bil večkratni državni prvak je pokal dobil v trajno last

Doma pri mami na Stari Vrhniki njegove stene krasijo plakete svetovnih rekordov.

